

κορμί του γιατί ξαναπερνᾷ στήν ξετύλιξή του ἀπὸ τῆ φυσιολογικῆ ἐποχῇ πού εἶχε ἀκόμα τὴν κυκλοφορία τοῦ ψαριοῦ κι ἀργότερα γιατί θυμᾶται τὸν καιρὸ πού χοροπηδοῦσε στὰ δάττη σὰ μαῖμου μαλ-
λιαρή.

Αὐτὰ εἶναι παραδείγματα. Κάτι ἀνάλογο βρίσκω πάλι σὶ μερικὲς χριστιανικὲς ἰδέες καὶ συνήθειες φιλόνητες πού σὲ ὀρισμένη ἐποχῇ χρησιμεύουν στήν παιδαγωγία καθὼς εἶναι ἀπαραίτητες ἀκόμα γιὰ τίς χαμηλὲς κοινωνίες.

Μὰ κοντεύω, Σοζόγκα, νὰ σοῦ δώσω φιλοσοφικὸ μάθημα στὰ καλὰ καθόμμενα. Καὶ γιὰ νὰ τελειώσω θὰ σοῦ θυμίσω πάλι — μὲ τὰ περασμένα τὰ ἔχω βάλει ἀπόψε — θὰ σοῦ θυμίσω τὸ ἀθηναϊκὸ κείμενο παρεκκλήσει πού μετὶς οἱ τωρινοὶ ἄθρησκοι πηγαίναμε μαζί τὸν παλιὸ καιρὸ. Θὰ σοῦ θυμίσω τὰ δειλινὰ τῆς Μεγάλῃς Βδομάδας καὶ τὸν ἐπιτάφιο στήν αὐλὴ τῆς ἐκκλησιᾶς ἀνάμεσα στὶς ἀνθισμένους πασκαλιὲς καὶ τὰ χρυσοπράσινα πευκάκια. Τὸ γέμμα ξάπλωνε μεσοῦρανα τῇ θωριά του — χειμωνιάτικη ἀκόμα καὶ σπαραγμένη ἀπὸ μεγαλόπρεπη λύπη. Καὶ μετὶς σκυμένοι καὶ σιγαλοὶ, μὲ τὰ κεράκια στὸ χέρι, ἀκολουθοῦσαμε τὴ μονότονη καὶ παθητικὴ μελωδία τῷ Στασίμῳ. Καὶ δὲν κλαίγαμε ἀν καὶ νοιώθαμε τὰ δάκρυα μέσα μας. Κ' ὕστερα σ' ἄκουγα νὰ ψέλῃς καὶ σὺ τὰ λυρικά στιχοῦ μὲ φωνὴ ψιλὴ καὶ ἀχνότρεμη σὰ θαμμένη σὲ κρυστάλλινα βάζα. Τ' ἀγέρι κουνούσε κάποτε τοῦ κερικοῦ σου τῇ φλόγα καὶ τόσο μοῦ ἄρεζε ἡ θρησκευτικὴ σου φυσιογνωμία πού χρόνια ἔπειτα τήνε ξαναβρῆκα μὲ τὸ ἴδιο πάντα θάμπωμα στοῦ Giotto καὶ τοῦ Boticelli τοὺς σοβαρόματους ἀγγέλους.

Μὰ νὰ τώρα νοιώθω πὼς σταμάτησε ὁλότελα ἡ βροχή. Θαρρῶ σὰ ν' ἀκούω μιὰ φωνὴ χαμηλὴ ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὸ χῶμα καὶ νὰ χύνεται ἀπὸ τὰ δέντρα καὶ νὰ λήῃ πάλι τὴν ἀρχαία προσευκὴ τῆς Ἀττικῆς :

« Ὑσον Ὑσον, ὦ φίλε Ζεῦ, κατὰ τῆς ἀρούρας πτόων Ἀθηναίων καὶ πτόων πεδίων ».

Πᾶω στὸ παράθυρο. Σὰ ρόκας ἀνθισμένης φτερουγίζει μυρωδιά.

Μ' ἀγάπη πάντα.

ΕΡΜΟΝΑΣ.

Ἀθήνα 16 τοῦ Μάρη 1906.

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

Σὰ βασιλεῖα πού κίθεται σὲ θρόνο καὶ δικάζει
μὲ κρίση ἀλάθευτη καὶ νοῦ,
σὺν τέτιου, εἶπε ὁ Κύριος, μὲ βασιλεῖα πὼς μιᾶζει
κι' ἡ βασιλεῖα τοῦ οὐρανοῦ.

Σὺν δὲ φέρνει τοῦ ὁ ζαφνὲς χρωστέα ἀλυσσώμενο
πού ὡς χλῖα τοῦ χρωστέα φλουριά,
καὶ πού στὸ θρόνο στέκει ὁμπρὸς μὲ τὸ μιστὸ χαμένο
μὲ νεκροκίτρινη θωριά.

Καὶ τὸ κιουτάπι ὁ βασιλεῖς τοῦ Νόμου ξεδιπλώνει
καὶ λέει μ' ἀτάραχη φωνή
« Τὴ μάννα ἀπὸ καθυστερᾶ, τὸν τόκο ἔδεν πλερώνει,
• εἶναι πολὺ βαριά ἡ ποινὴ. »

• Χωρῖα ἀμπέλι ἀπὸ τοῦ πούληστε καὶ δεντρά του,
• ὅ,τι κι' ἀν ἔχει ἄς πούληθεῖ.
• Χρὶς ἀν κάνει, ἄς πούληθουν μαζί τὰ γυναικόπαιδι του.
• Τὸ λέει τοῦ Νόμου ἐδῶ ἡ γραφή.

Καὶ κλαίει ἐκεῖνος δένεται καὶ προθεσμιὰ γυρίσει,
ἔλεος ἔλεος ζητᾷ.
μὲ πάγους κάψας, βρῖδου ἀβγή, θὰ σκάσει θὰ δουλέσει,
δὲν ὡς νὰ βγάσει ὅσα χρωστέα.

Καὶ κάνει μέσῃ τοῦ Ρηγὸς τὰ σπλάχνα διὰ κομάτια
ἡ καρδοπλόγιστη φωνή,
καὶ φέγγοντας μὴν τοῦ φανοῦν θολόδακρυ τὰ μάτια
τοῦ λέει ἀχλάλι ἄς τοῦ γενεῖ ! »

Κι' ὁ χρωστέας φέγγει τότες,
πιλαλάει γοργός,
μὲ κρυφὴ χαρὰ καὶ γέλια
σπίτια ποῦσσε κι' ἀμπέλια
ἀπ' τὰ νύχια τοῦ Ρηγὸς.

Κι' εἰς ἐκεῖ γυρνᾷ τὴν ἄκρη,
νὰ ! θωρᾷ μπροστὰ
βλάμη τοῦ παλιὸ σακέτη
πού τοῦ χρωστέας ὁ δόλιος κατὶ
γροσσουδάκια λιγοστά.

Καὶ χοιμῶντας μ' ἐναν πῆδο
καὶ θεριοῦ θυμὸ,
τὸ λαρύγγι τοῦ νυχιάζει
Κι' « Ἡ πλερώνει » τοῦ φωνάζει
« ἡ σοῦ ἀνοίγω τὸ λαιμὸ. »

Καὶ τὸ γέρο δὲν ἀφίνει
λέξη νὰν τοῦ πεῖ,
παρὰ βλαστημάει καὶ βρίζει,

μήτε ἂν κόσμος γιουχαρίζει
τόνε μέλει νὰ ντραπεῖ.

Μὰ σὺν τὸ μαθαίνει ὁ Ρηγὸς,
πίσω τὸν καλεῖ,
κι' ἐνῶ ἀπὸ τὸ πάθος βράζει
τρεμολᾶλητα τοῦ κρᾶζει
« Ἀπιστο ἀπιστο σκυλὶ, »

• δὲχως νὰ σὲ ξέρω πληθὸς
• σ' ἄφισα πούγγι.
• πῶς ἐσὺ ἔτσι γιὰ νὰ γρόσι
• βλάμη γέρου δειχνεῖς τόση
• ἄγρια ἀνήμερη ἄτσιγγι ;

• Ὁ τοῦ Στανᾶ κοπέλλι,
• ὦ ψυχὴ κακὴ,
• τώρα ἀλήθεια θὰ πλερώσεις.
• σὺρε ζωντανὸς νὰ λιώσεις
• μέσ' σὲ μούχλια ρυλακί. »

Σὰ βασιλεῖα πού κίθεται σὲ θρόνο καὶ δικάζει
μὲ κρίση ἀλάθευτη καὶ νοῦ,
σὺν τέτιου, εἶπε ὁ Κύριος, μὲ βασιλεῖα πὼς μιᾶζει
κι' ἡ βασιλεῖα τοῦ οὐρανοῦ.

ΔΕΚΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΦΥΛΛΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙ ΜΟΥ

ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΧΑΛΚΙΝΟΥ ΕΙΔΩΛΟΥ

Μακριὰ, μίλια μακριὰ, στὴ θάλασσα ρήγχει τὸ
φῶς τοῦ τὸ πελώριο εἶδωλο τῆς Λευτεριάς... Καὶ
μόλις φανεῖ ἡ λάψη του, κάπια μεγάλη ὄνειρεμένη
χώρα ξυπνᾷ στὶς βασιανισμένες καρδιὲς τῶν κουρα-
σμένων ἀνθρώπων πού ἀρίσανε πατρίδα, σπῖτι, δικούς
καὶ φίλους νάρθουν νάναπνεύουν λίγη λευτεριά στὴ
φωτισμένη λεύτερη χώρα.

Καὶ μὲ τέτια λαχτάρα ζύγωσε τάκρογιαλὶ τοῦ
Νέου Κόσμου ἕνας ἄνθρωπος πού, ὅσα ψεγάδια κι' ἂν
ἔχει πάλειψε καὶ παλεύει παληκαρίσια γιὰ τὴν Ἀλή-
θεια καὶ γιὰ τὴ Λευτεριά. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶτανε
ὁ Μάξιμος Γκόρκι. Ἐγὼ οὔτε φίλος του, οὔτε μα-
θητῆς του, οὔτε θαυμαστῆς του εἶμαι. Πιστεύω πὼς
τάποδεξα μὲ τὴ συνεργασία μου στὴ « Ζυγαριά »
τῆς Μόσχας πού θεωρεῖται ὄργανο μιᾶς διαλεχτῆς
μερίδας Ρώσσω λογοτεχνῶν πού προσπαθοῦνε νάπο-

νοῦ. Τοῦταξ πὼς θὰ βροῦν ἐκεῖ τὸ κρουσταλένιο
παλάτι, μὲ τὴ μαλαματένια σκεπὴ, τίς ἀσημένιες
πόρτες. Πέρασαν χώρες καὶ χωριά μὰ ὁ δρόμος
μάκραινεν ὁλοένα. Κι' ὁ δρόμος ἦτανε βατόσπαρτος
κι' οἱ τραχιεὲς πέτρες τοῦ αἱμάτωναν τὰ πόδια.
Πολλὲς φορές ἡ στρίγγλα ἡ Μάγισσα στένευε τὸ
δρόμο κι' ἐφύτευεν ἀγκάθια κι' ἀνοίγε βάλτους,
μπρὸς στὰ πόδια τους. Χίλιες φορές λύγισαν τὰ
γόνατά του καὶ καταμεσῆς τοῦ δρόμου τὸ ξανθὸ
τὸ Βασιλόπουλο λιγοψύχησε. Μὰ ἡ Νεράιδα ἡ
Καλόγνωμη τοῦ φίλησε τὰ ξεραμένα χεῖλη του
καὶ σκύβοντας τοῦ σιομύλησε γιὰ τὸ κρουσταλέ-
νιο παλάτι, μὲ τὴ μαλαματένια σκεπὴ, τίς ἀση-
μένιες πόρτες. Κι' ὁ νιὸς ἐπαίρνε ἀνάσα καὶ τρα-
βοῦσε τὸ δρόμο τὸ βατόσπαρτο πού καρτεροῦσαν
φῖδια κι' ἡ Στρίγγλα ἡ Μάγισσα φύτευεν ἀγκά-
θια. Πέρασαν χώρες καὶ χωριά γιὰ νὰ φτάσουνε
στὴν κορφή τοῦ βουνοῦ. Θάμπωσαν τὰ μάτια του
σὺν εἶδε τὸ πανώριο τὸ παλάτι μὲ τὴ μαλαματέ-
νια σκεπὴ, τίς ἀσημένιες πόρτες. Μὰ τὸν καρτε-
ροῦσε ἐκεῖ γλυκεῖα βασιλοπούλα καὶ τὸ ξανθὸ τὸ
παλληκαρὶ γέρωντας στὴν ἀγκαλιά της ἀποκοιμή-
θηκε γλυκά.

— Ἀχ ! πὼς ἤθελα, γιὰγιά, νὰ ἰδῶ κι' ἐγὼ
τ' ὁμορφο παλάτι !

Ὁ ἀσπρομάλλης ὁ παπποῦς π' ἄκουγε τὸν πόθο
τοῦ ἀθῶου τοῦ παιδιοῦ χαμογελοῦσε. Μιὰ μέρα
ὅμως τὸ πῆρε κι' ἀνέβηκεν στὸ ξακουσμένο κάστρο
τῆς Ἀθήνας κι' ἐκεῖ, χωρὶς χαμόγελο, μὲ σιγαλὴ
φωνή, σὰ νὰ πρόσμενε νὰ βγοῦν τ' ἄγια, τοῦ δειξε
τὸν Παρθενῶνα καὶ τοῦ εἶπε.

— Νὰ παλάτι ξακουσμένο στὴ γῆ, τὴν οἰκου-
μένη. Σκύψε καὶ φίλησε τὰ μάρμαρά του.

Μὰ τὸ παιδί δὲ σκέψε. Ἀνοίξε μόνο μεγάλα
μάτια καὶ κοίταξε ὅρα πολλή, βουβό, ἄλλα. Κι'
ἀμίλητο γύρισε στὸ τζάκι μὲ τὴν κόκκινη φωτιά.
Καὶ γέρνοντας στῆς γιὰγιάς τὰ γόνατα ἔκλεισε τὰ
μάτια κ' ὄνειρευονταν.

— Αἶ, εἶδες τὸ παλάτι;

τοῦ εἶπε ὁ παπποῦς φιλικὰ χαμογελώντας.

— Ὁμορφο παλάτι, σὶ ἀλήθεια. Μὰ ἐγὼ ἤθελα
τὸ παλάτι τοῦ παραμυθιοῦ νὰ ἰδῶ.

Κι' ἀκκουμπώντας στῆς γιὰγιάς τὰ γόνατα λέει
καὶ ξαναλέει.

— Πές μου, γιὰγιά, τὸ παραμῦθι . . .

*

Πέρασαν χρόνια, τὸ παιδί μεγάλωσε. Ὁ κόσμος
κι' ἡ σπουδὴ τὸν ἔκαμαν σοφὸ καὶ δὲν πιστεύει πιά
στὰ παραμῦθια. Μὰ τῆς γιὰγιάς τὸ παραμῦθι κρα-

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ

(Σὺν τραγούδι.)

Καὶ εἶδεν ὅτι καλὸν καὶ
ἐγένετο ἐσπέρα. [Γένεση].

Τὸ παιδί μὲ τὰ μαῦρα μάτια, τὰ χρυσόξανθα
μαλλιά, ἀκκουμπώντας τὸ κεφάλι στῆς γιὰγιάς τὰ
γόνατα ὄνειρεύεται, δίπλα στὸ τζάκι μὲ τὴν κόκ-
κινη φωτιά, τὸ πανώριο παλάτι τοῦ παραμυθιοῦ.

— Γιαγιά, πές μου τὸ παραμῦθι γιὰ τὸ κρου-
σταλένιο παλάτι.

Κ' ἡ γιὰγιά μὲ τὴ σδυμένη φωνή, πού φαίνε-
ται νὰ φτάνη ἀπὸ βάθος μακρινὰ, λέει σιγαλά.

— Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ πῆρε ἡ Νεράιδα
ἡ Καλόγνωμη τὸ ξανθὸ τὸ Βασιλόπουλο νὰ τὸ πᾶν
στὴ μαγεμένη χώρα ἀπάνω στὴν κορφή ψηλοῦ βου-

ΠΕΡΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Δημοσιεύτηκε στην «Ακρόπολη» της περασμένης Τετάρτης 10 του Μάη, σελ. 2, στήλ. 2).

Προχθές έλαβα ένα γράμμα ανυπόγραφο. 'Από άντρα είνε; 'Από γυναίκα; Δέν ξέρω. Τό γραψίμο είνε ώραϊο. 'Αλλά από τί χέρι είνε γραμμένο, δέν μπορώ νά διακρίνω. Είνε ένα γράψιμο κ'άπως άρσε-νικοθήλυκο. 'Από κάτω έχει τρία γράμματα. Ν.Γ.Γ. Κι' ύστερα; Δέν έκατάλαβα τίποτα κι' άπ' αυτό. Καί τό περιεργότερο είνε, ότι δέν ύπ'ήρχε καί λόγος νά μείνη ανυπόγραφο τό γράμμα. Γιατί έκείνος πού τό έγραψεν, άπλούστατα, μού γράφει ότι πρέπει νά γράψω κι' ένα άρθρο για τά κοριτσάκια τά κατημένα πού πάνε κάθε ήμέρα ώς μαρτυρες εις τό σχολείον μέ τήν σάκκα στό χέρι, διά νά γίνουν μίαν φοράν κ'ζαι μητέρες, όπως τάς χρειάζεται ή σημερινή πατρίς μας».

'Εδιάβασα τό γράμμα αυτό μέ μεγάλη προσοχή. Κι' έστάθηκε στό τέλος συλλογισμένος:

— Νά μέ κοροϊδεύη, έρχ' γε, όποιος γράφει; Νά είνε κάνας κατεργάρος πού πέρνει ύφος τρυφερής μητερούλας; Χρ! 'Ετούτη μάλιστα ή περίοδος του γράμματος: «Σεις ίπαινέσατε, έμφυχώσατε, διδάξατε, νουθετήσατε τάς κορασίδας!» 'Ωρισμένως μέ κοροϊδεύει! Γιατί βέβαια αί «κορασίδες» δέν διαβάζουν χρονογραφήματα, διάβολε! Κ'έποιος άστεϊος φίλος μου θά μού έχη γράψει τό γράμμα, μέ αυτό τό χαραχτήρα πού φαίνεται χρωματιστός, για νά μή γνωρίσω ίσως τό γράψιμο!

*

'Εν τούτοις! Προχθές έκεί πού έδιάβαζα μία έπιστημονική πραγματεία, έκείταξα λοζά μία μικρούλα άνιψία μου νά ιδρώνη προσπαθούσα νά μάθη νά συλλαβίξη στό αλφαριθμητικό της:

— Ρό - γιῶτα - σίγμα: Ρίς!

'Εστήκωσα τό κεφάλι μου κι' έρώτησα:

— Τί θά είπῃ «Ρίς», Τούλα;

'Η μικρή μέ έκείταζε σάν νά έρωτούσε άν πρέπει κ'άτι νά σημαίνη ή «Ρίς»!

— 'Εμπρός, είπα, διάβαζε τήν 'Αλφαβήτα σου. Καί ή μικρή εξακολούθησε:

— Γιῶτα - όμικρον - νι: 'Ίον! Γιῶτα - όμικρον -

δείξουν (κοντά σέ τόσα έλλα) καί πώς ό Γκόρκη είνε μακριά από τήν άληθινή κι αιώνια Τέχνη· πώς είνε δηλ. άπλούστατα ένας δημοσιογράφος—κοινωνιολόγος μέ άρκετή μεγαλοφυΐα. Κανείς όμως, κι ό πιο δύσκολος, δέν μπορεί νάν του άρνηθεϊ πώς πολεμαίεε θαρρετά κι άποτελεσματικά τόν τυραννισμό τής άπολυταρχίας καί πλουτοκρατίας πού καταδυναστεύανε όχι μοναχά τή Ρουσία μά καί τόν κόσμο άλλάκαιρο.

Διωγμένος από τήν πατρίδα πού τίποτα άλλο, έξόν από φυλακές καί κνούτο, δέν είχε νάν του δώσει, άποφάσισε νά πατήσκει για λίγες μέρες λεύτερο χώμα, για νά γιατρέψει τίς πληγές του τίς ψυχικές καί σωματικές πού τίς χρωστάει στή στερνή του φυλάκιση, μέσα σ' εκείνη στή φοβερή άτμοσφαίρα πού ακόμα καί τώρα βασιλεύει στή Ρουσία.

Καί μπορεί νά βάλει πιά κανείς μέ τό νού του μέ ποιά λαχτάρα ζύγωσε τό πελώριο χάλκινο είδωλο πού φυλάει τή μπάσια τής χώρας τής Λευτεριάς καί τό προσκύνει.

Μά ξέχασε κάτι σπουδαϊό· πώς τό είδωλο είνε χάλκινο καί χάλκινες οί καρδιές κ' οί ψυχές έκεινων πού τό στήσανε.

Ξέχασε πώς στή χώρα τής Λευτεριάς (ώ είρωνεία!) ύπάρχουν νόμοι χάλκινοι, νόμοι πού τούς γράψανε Φαρισαίοι καί Φιλισταίοι· ξέχασε πώς έκεί τό Σύνταγμα σέ άναγνωρίζει ίσο μπροστά στό νόμο μόνο άν τό τομάρι σου είνε άσπρο, μά άν τύχει καί γεννηθεϊς μέ τομάρι λίγο πιο σκούρο από τό συνηθισμένο σου παίρνουν τάθρώπινα δικαιώματα καί σέ μεταχειρίζονται σάν είδο σκυλί.

Είκοσιτέσσερεις ώρες δέν περάσανε κι ό Γκόρκη μάθαινε τί θά πεί λευτεριά πού τή υποβιβάζει χάλκινο είδωλο. Καθώς θάμαθαν από τίς σήμεριδες οί άναγνώστες του «Νουμά», ό Γκόρκη χώρισε μέ τήν πρώτη γυναίκα του, μά έπειδή στή Ρουσία για νά πάρεις διαζύγιο (άν καί είταν πρόθυμη νά του τό δώσει ή γυναίκα του) χρειάζονται βουνά χαρτί καί ώκεανός μελάνι, έπίσημο διαζύγιο δέν μπόρεσε νά πάρει, καί ή δεύτερη γυναίκα του, ή κ. Μαρία Θεοδωρόβνα 'Αντρεγέβα, μία από τίς πρώτες θεατρίνες του φημισμένου καλλιτεχνικού θεάτρου τής Μόσκας, στά έπίσημα χαρτιά δέ σημειώνεται για νόμιμη γυναίκα του, άν καί τρία χρόνια τώρα όλη ή Ρουσία, όλος ό κόσμος για τέττα τήν άναγνωρίζει. Κι' ά δέν είνε γυναίκα του μπροστά στους Ρούσσιους νόμους, παύει νάναι γυναίκα του μπροστά στους νόμους του Θεού, τής Φύσης καί τής άνθρωπότης;

τεί κρυμμένο στή καρδιάς τά βάρη κι' όταν κλείνεται στό μικρό τό καμαράκι του θαρρεί πώς είνε δίπλα στό τζάκι μέ τήν κόκκινη φωτιά. Πόθος καί λαχτάρα του τό πανώριο τό παλάτι—μά δικό του τώρα, δ' νους κι' ή φαντασία κι' ή καρδιά του νά τό πλάσουν καί τά χέρια τά δικά του νά τό στήσουν. 'Αγνάντια στό ξακουμένο κάστρο, καινούργιο νά στήση παλάτι πού νά διαλαλήσῃ τ' όνομά του άνατολή καί δύση.

Μά νά ή Στρίγγλα ή Μάγισσα, πού λείε τό παραμύθι. 'Η Στρίγγλα πού φυτεύει άγκάθια καί στενεύει τό δρόμο κι' άνοίγει λάκκους. Χίλιες φορές τόν ξεπλάνεψε σέ μονοπάτια βετόσπαρτα γιομάτα φίδια, καί χίλιες φορές πόνος άμολόγητος τόν δάγκωσε στήν καρδιά, βάρυνε τά ματόφυλλά του. Κάποτε λιποθύρ τόν έκαίγε κι' έγυρε καταμεσής του δρόμου. Κάποτε βορριάς τόν πάγωνε καί τόν έζωνε σκοτάδι του θανάτου. Μά κάποιος τραγουδεί μέσ στήν καρδιά του καί μέ τής ψυχής τά μάτια βλέπει τό όνειρεμένο παλάτι. Καί παίρνει τό κοντύλι. Στο μικρό τό καμαράκι μερόνυχτα πασκίζει νά παραστήσῃ μέ γραμμές τ' όνειρό του. Καί στά δειλινά κάποτε άγναντεύει άπ' τό μικρό παράθυρο τόν Παρθενώνα.

— Παλάτι μου περήφανο, άγνάντια σου θά

Τέττα σκέψη θά κάνει κάθε άθροπος φρόνιμος καί λογικός. Μά άλλιώτικα σκεφτήκανε οί πιστοί δούλοι τού χάλκινου είδωλου τής Λευτεριάς. Καί βγάλανε τό Γκόρκη από τά σπίτια τους καί του κλείσανε τίς πόρτες τους κατάμουτρα καί κρύψανε τά χέρια τους μ' ένα «shocking» στίς τσίπες τους καί φάγανε μοναχοί τους τά τραπέζια πού του είχαν έτοιμάσει—οί φιλελεύτεροι, οί πολιτισμένοι Γιάνγκηδες.

'Αλλοίμονο! 'Ανάμεσα από τά ήλεχτρικά σύρματα, ανάμεσα από τά σπίτια μέ τά είκοσι πατώματα, ανάμεσα από τήν «τελευταία λέξη» του πολιτισμού, ξαναφάνηκε ο άγριος άταβισμός, έδειξε τή βλακώδη μουση του ό Φιλισταϊός.

Δόξα καί τιμή στό Χάλκινο Είδωλο! Δόξα στό «Νέο Κόσμο» πού έπιτέλους κατέβασε τή μάσκα του καί μάς έδειξε τήν άληθινή του μούρη. Δόξα στήν Ψευτιά!...

Δέν ξέρω (μολοντί τό έλπίζω πώς θάν τό δείξουν ένώνοντας τή φωνή τους μέ τή δική μου) άν είνε σύμφωνοι μέ όσα έγραψα οί άγαπητοί μου συνάδερφοι, συνεργάτες καί άναγνώστες του «Νουμά». Μά έγώ τουλάχιστο, άν καί είμαι αντίθετός του στό φιλολογικό καί αίσθητικό άγώνα, σφιγγω θερμά τό χέρι του καί τό χέρι τής σεβαστής γυναίκας του, τής κ. Μαρίας Θεοδωρόβνα 'Αντρεγέβα, πού τόσες φορές έδω στή Μόσκα απόλαψα τήν τιμή καί τήν ευκαρίστηση νά φιλοξενηθώ σπίτι της.

Μόσκα, 15. 4. 906.

Μ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ω Δ Η

Στή Φ. Κ.

Τό στερνό φως έστάλαξε στό άγριέμένο κῆμα κ' 'Εσύ σάν όραμα από φως ρυθμίζοντας τό βήμα στόν ήχο του τριχύμιζες τό φωτεινό άκρογιάλι κ' έλεγα πώς στό τόσο φως νύχτα δά θά προβίλλη. Κι' ό θαός Ρυθμός έσκέλαζε τό κῆμα τής σαρκός σου, κ' ή 'Αγάπη μ' έδενε μ' 'Εσέ πού κι ή 'Αρετή ρυθμός [σου], καί μις βαρκούλας τά κουπιά θριαμβικά ύψωμένα έλεγα κ'άτι άγέρωχο πώς πήραν από Σένα!

Ρ. ΦΙΛΥΡΑΣ.

στήσω τό παλάτι μου, άδέρφι σου στήν έμορφή καί του όνείρου μου σάρκα.

Κάποιο χασκόγελο, πικρόγελο, φτάνει ως τά βάρη τής καρδιάς του καί κ'άτι λόγια φαρμάκι καί χολή γιομάτα.

— Είμαι ή Στρίγγλα. Καρτέρι σουστήσα. Στού βουνού τήν κορυφή ν' άνέβης βολετό δέν είνε. Θά γονατίσης άποσταμένος σιμά στή ρίζα. 'Αδικα χάνεις τής νιότης τά λουλούδια πού καρτερούνέ τα κοπέλλες λυγρές.

Λιγοψυχούσε. Βουλήθηκε χίλιες φορές νά σπάση τό κοντύλι καί νά φύγῃ στό μεγάλο δρόμο νά χορτάσῃ τά φιλά πού δέ γεύτηκεν ακόμα.

Μά ή Νεράιδα πού είχε κλεισμένη στήν καρδιά, του μιλεί χρυσόλογα.

— Είπνα καί σήκω. Λίγο ακόμα κι' ή αύγή προβαίνει. 'Οξω τριγύρω σου σκοτάδι, μά κάποιος θαμποχάραμα φαίνεται κεί κάτω. Μή σου πνίξη τήν ψυχή ό βαρύς του βάλτου άγέρας. 'Εγώ είμαι έδώ κι' ένα φιλή μου σ' άνασταίνει. Είπνα, έκλεχτέ μου. 'Ο δρόμος όσο στενεύει τώρα, σ' άνθότοπο σέ φέρνει. Μή σέ φοβίξη τό σκοτάδι κι' ό ήλιος θά φανῇ. Βλέπεις; Νά τ' έμορφο παλάτι.

Καί δούλευε σκυφτά, άκούραστα. Τά σφυροχτυπήματα τής μούρας έπεφταν στήν καρδιά του σά σέ

άμόνι. Μά ή καρδιά του δέ λύγιζε. Σπίθες πετούσε. 'Ατσάλι έγινε καί σέ κάθε χτύπο φωνή έβγαζε. Καί νά, έβλεπε τό παλάτι μέ χρώματα βαθεία, ζωντανά. Μά τώρα ή Στρίγγλα τούπλεκε πιο σφιχτά τά δίχτυα. Πείνα του ξέσκιζε τά σωθικά, τούκαίγε δίψα τό λαιμό. 'Αχάνηνε, χλώμινε, μά πήραν όλη τή δύναμη τά νεύρα του, τή φωτιά τά κυύρα μάτια. Νυχτόμερα έσκυβε στ' άσπρο χκαρτί.

*

Μά τούστησε τό παλάτι τό πανέμορφο. Τ' όνειρο πούκρυβε στήν ψυχή του, πού του νανούρισε τά παιδικαία χρόνια, τό είδε ζωντανέμένο, κέριο, νά κλεί μέσα του όλους τούς πόθους, όλη τήν ψυχή του, όλα τά τραγούδια πού πλημμυρούσαν τήν καρδιά του. Πέρα, στό μικρό τό βουναλάκι άπάνω, στήμένο τής Δικαιοσύνης τό παλάτι, σιδεροθήμελο, φαντάζει άσπρο καί διαλαλεί τή δόξα του. Κόσμος έρχεται καί κόσμος φεύγει μέ θάμνωμα στό νού, στό μάτια. 'Ο Παρθενώνας πού στέκει άγνάντια σά νά ζουλεύη, σά νά στέλνῃ μέ τίς χρυσές του ήλιου άχτίδες φιλά στ' άδέρφι του.

Μά ό τεχνίτης έγινε ζανά παιδί, μέ τά χρυσόξανθα μαλλιά, τά μαύρα μάτια. 'Απ' τήν ψυχή του λείπει τ' όνειρο κι' ό νους μοιάζει σάν φευγά-